

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Ontvangen: 26-9-2023

2023/072++vt

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Radboud Universiteit Nijmegen
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 9102
6500 HC NIJMEGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
41144182

Bijlagen
1

Datum 26 september 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo-masteropleiding Intersectional Gender
Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op*

Geacht bestuur,

Met de brief van 26 juni 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
(hierna: CDHO) ontvangen op 28 juni 2023, hebt u mij het voornemen
voorgelegd om de wo-masteropleiding Intersectional Gender Studies Diversity,
Inequality and Societal Transformation als bekostigde opleiding te verzorgen in
Nijmegen.

www.bezwaarschriftenocw.nl.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 11 september 2023, kenmerk 2023/072, positief
geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit
besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het
hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling
macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te
stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Intersectional Gender
Studies Diversity, Inequality and Societal Transformation als bekostigde opleiding
te verzorgen in Nijmegen. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW,
beperk ik mijn instemming tot de voltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de
WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, voldoet
aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere
motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de
opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd
in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de

NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
41144182

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de UNL.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Radboud Universiteit Nijmegen Voltijd wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation Nijmegen	2023/072	11/09/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 28/06/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Radboud Universiteit Nijmegen om de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation als bekostigde opleiding te verzorgen te Nijmegen (brief van 26/06/2023 met kenmerk 23U.009111). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Omwille van de zorgvuldige besluitvorming heeft de commissie op 08/08/2023 de beslistermijn verlengd tot 23/10/2023.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Radboud Universiteit Nijmegen om de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation als bekostigde opleiding te Nijmegen te verzorgen. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de voltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal

Transformation in Nijmegen vestigen. Het gaat om een Engelstalige wo master die de aanvrager in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend wil laten opnemen. De opleiding omvat 60 studiepunten en de aanvrager wil deze in voltijdvorm aanbieden. De aanvrager heeft dit dossier tegelijk ingediend met aanvragen voor de wo bachelor Humane Neurowetenschappen (2023/074) en de wo master Science for Sustainability (2023/073). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld.

De opleiding biedt een interdisciplinaire benadering van vraagstukken rondom gender, diversiteit en inclusie. Het gaat hier om cultuur-organisatorische veranderingen bij verschillende instanties zoals het openbaar bestuur, zorginstellingen en andere maatschappelijke organisaties. Deze veranderingen vinden plaats om deze instanties een afspiegeling te laten zijn van (1) de maatschappij, (2) om hulpverlening beter aan te laten sluiten bij een diversiteit aan cliënten en patiënten en (3) om de wens van culturele instellingen om een diverser publiek te bereiken of te reflecteren op het koloniale verleden in het bestaande aanbod. De opleiding besteedt aandacht aan het brede thema intersectionality en omvat verdiepende vakken over critical race & whiteness studies, disability studies en advanced gender & sexuality.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een wo-bachelordiploma of een hbo-masterdiploma die ten minste 20 studiepunten aan vakken op het domein van gender & diversity studies of een vergelijkbaar curriculum (zoals Vrouwenstudies, Gendergeschiedenis en Migratiestudies) hebben gevolgd.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen in aanmerking komen voor functies zoals beleidsmedewerker rondom het thema diversiteit en inclusie bij zowel private organisaties, overheden als NGO's maar ook als onderzoeker onder andere op het gebied van gender en seksualiteit en diversiteit en inclusie op de arbeidsmarkt.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich onder andere op de prognoses voor opleidingstypen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), drie vacaturepeilingen die door de aanvrager zijn uitgevoerd in maart 2021, augustus 2021 en september 2022, vijf steunbetuigingen van verschillende organisaties (2022) en het arbeidsmarktonderzoek 'Arbeidsmarktonderzoek master Gender & Intersectionality: Survey-onderzoek naar de werkgelegenheid voor een nieuwe wo-masteropleiding' dat door ResearchNed is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023).

De aanvrager geeft aan dat de enige door hen sterk verwant beschouwde opleiding, de wo master Kunst- & cultuurwetenschappen, is opgenomen in het opleidingstype master kunst in ROA's AIS. De aanvrager merkt echter op dat er een groot deel van de in dit opleidingstype opgenomen opleidingen niet verwant is aan de voorgenomen opleiding. De aanvrager beschouwt het opleidingstype daarom als niet passend bij de voorgenomen opleiding.

De aanvrager vermeldt vervolgens het opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen omdat hierin de door de aanvrager als aanverwant beschouwde opleidingen Political Science en Sociologie zijn opgenomen. De aanvrager vermeldt hierbij dat zij de arbeidsmarktprognose voor dit opleidingstype niet representatief vindt voor de beoogde opleiding gelet op het interdisciplinaire karakter van de voorgenomen opleiding.

De commissie volgt de aanvrager in de mening dat de opleidingstypen in ROA's AIS onvoldoende relevant zijn omdat er geen sterk verwante opleidingen in zijn ondergebracht. De commissie is

daarom van mening dat de prognoses geen representatief beeld geven van de arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in werkzaam zullen zijn. De commissie laat ROA's prognoses dan ook buiten beschouwing.

De aanvrager verwijst vervolgens naar drie vacaturepeilingen die door de aanvrager zijn uitgevoerd in maart 2021, augustus 2021 en september 2022. De gebruikte zoektermen zijn gebaseerd op de competenties zoals die zijn beschrijven in het arbeidsmarktonderzoek van ResearchNed en er zijn enkel functies op wo-niveau meegenomen. Er zijn verschillende vacaturebanken geraadpleegd, waaronder Monsterboard, AcademicTransfer, LinkedIn en Intermediair. De gevonden vacatures zijn ontdubbeld en de aanvrager heeft de vacatures als bijlage toegevoegd aan het dossier.

De drie peilingen leveren gezamenlijk 36 vacatures op. De eerste vacaturepeiling leverde twaalf vacatures op, de tweede zestien vacatures en de derde acht vacatures. In de vacatures wordt gevraagd om kennis over gender-, diversiteit- en inclusievraagstukken. De vacatures zijn geplaatst door kennisinstellingen, hogescholen en universiteiten, maatschappelijke organisaties, de publieke sector en internationale organisaties met een Nederlandse vestigingsplaats. De aanvrager vermeldt dat vijf vacatures zien op posities buiten Nederland. Deze vacatures geven geen blijk van een Nederlandse arbeidsmarktbehoefte, maar de commissie is wel van mening dat deze vacatures een indicatie geven van het feit dat de thema's die centraal staan in de beoogde opleiding ook internationaal spelen.

Verder merkt de commissie op dat de vacature voor vijftien PhD-posities sloot op 15 november 2020, ver voor de vacaturepeiling plaatsvond. De aanvrager stelt dat deze vacature jaarlijks terugkomt met een nieuwe vacatureronde. De commissie kan dit niet terugvinden op de website en neemt deze vacature dan ook niet mee in onderstaande overweging. De commissie merkt tevens op dat de acht vacatures die zijn gevonden tijdens het laatste peilmoment in september 2022 niet zijn bijgevoegd in de bijlage. De commissie acht deze vacatures niet navolgbaar en kent daarom geen gewicht toe aan deze vacatures. Gelet op het specifieke functieprofiel van afgestudeerden van de voorgenomen opleiding, dat naar voren komt in de vacatures, constateert de commissie dat de vacaturepeilingen blijk geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte.

De aanvrager beroept zich tevens op vijf adhesiebetuigingen van verschillende organisaties (2023). De Nationale Onderzoeksschool Genderstudies (NOG) stelt vast dat er een groeiende behoefte is aan expertise op het gebied van gender, diversiteit en inclusie. De adhesiebetuiging van het kenniscentrum Creative Business van Hogeschool INHOLLAND onderschrijft een behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Daarbij gaat het zowel om docenten als onderzoekers die met vraagstukken rondom structurele machtsongelijkheid en uitsluiting kunnen werken. De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) stelt dat voor hun organisatie kennis over inclusiviteit essentieel is. De adhesiebetuiging stelt tevens dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding deze kennis kunnen inzetten om NWO de koploper in Europa te laten worden op het gebied van inclusiviteit in het beoordelen van subsidieaanvragen. Tot slot betreft de aanvrager ook de adhesiebetuigingen van twee commerciële bedrijven, de Rabobank en organisatieadviesbureau TwynstraGudde. Deze betuigingen onderschrijven de behoefte aan de kennis van afgestudeerden binnen commerciële bedrijven waarbij het voornamelijk gaat om een diverser personeelsbestand. De commissie constateert dat deze adhesiebetuigingen in samenhang blijk geven van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Tot slot verwijst de aanvrager naar het 'Arbeidsmarktonderzoek master Gender & Intersectionality: Survey-onderzoek naar de werkgelegenheid voor een nieuwe wo-masteropleiding' dat door ResearchNed is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023). De eerste enquête is uitgezet van mei tot medio juli 2021 en de tweede enquête van augustus tot begin oktober 2022. De enquête is ingevuld door 897 respondenten. Waar nodig, zoals bij de vraag naar behoefte aan werknemers, zijn de respondenten ontdubbeld. 670 van de respondenten geven aan zicht te hebben op de werkgelegenheid en zitten op een leidinggevende positie, bekleden een HR-functie of vervullen een

rol als projectleider of coördinator. 289 respondenten worden door de aanvrager aangeduid als 'beslissingsbevoegde medewerkers'. De respondenten zijn werkzaam in organisaties in verschillende sectoren (onderwijs, zorg, overheidsdiensten, communicatie) en bekleden verschillende soorten functies (beleidsontwikkeling, projectmanagement, advisering, onderzoek). De respondenten is allereerst gevraagd naar het belang en herkenbaarheid van het beroepsprofiel van afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. 59% van de respondenten ziet taken en werkzaamheden met betrekking tot 'signaleren en analyseren van ontwikkelingen op het gebied gender, diversiteit en inclusiviteit' en 'het vertalen van relevante ontwikkelingen op het gebied van gender, diversiteit en inclusiviteit in bruikbare toepassingen' (veel) belangrijker worden. Tevens blijkt uit het onderzoek dat respondenten verwachten dat afgestudeerden van de master Intersectional Gender Studies ook beter zijn toegerust voor deze werkzaamheden. 71% van de respondenten verwacht dat afgestudeerden van de beoogde opleiding beter inzicht hebben in de institutionele en maatschappelijke processen rondom gender, diversiteit en inclusie. De respondenten is tevens gevraagd naar de behoefte aan na- of bijscholing van medewerkers in hun organisatie in de komende vijf jaren. Van de beslissingsbevoegde respondenten geeft 25% aan dat hier zeker behoefte aan zal zijn en 42% van de respondenten geeft aan dat hier waarschijnlijk behoefte aan zal zijn. De aanvrager stelt dat dit het belang van de toekomstgerichte competenties die in de beoogde opleiding verworven worden onderstreept. De onderzoekers hebben aan de 289 beslissingsbevoegde respondenten gevraagd naar een concrete arbeidsmarktbehoefte binnen de eigen organisatie aan nieuwe werknemers met het profiel van de beoogde opleiding. Uit het onderzoek komt naar voren dat er op dit moment 51 organisaties een concrete behoefte hebben aan experts op het gebied van gender, diversiteit en inclusie. Bij deze 51 organisaties is er gezamenlijk een behoefte van 55,5 tot 100 fte. Daarnaast komt uit het onderzoek naar voren dat 74 beslissingsbevoegde respondenten met zicht op de werkgelegenheid in de komende vijf jaar een concrete behoefte verwachten aan (extra) experts op het gebied van gender, diversiteit en inclusie van 109,5 tot 183 fte. De commissie constateert dat het onderzoek volgens een valide methode is uitgevoerd en dat de resultaten overwegend navolgbaar en relevant zijn. De navolgbaarheid wordt in de ogen van de commissie beperkt doordat er geen koppeling is gemaakt tussen de respondenten en hun functie. Hierdoor kan de commissie niet verifiëren of de beslissingsbevoegde respondenten inderdaad zeggenschap over het aannamebeleid van de organisatie hebben. Tevens hebben meerdere respondenten niet-navolgbare bedrijfsnamen opgegeven en heeft de aanvrager zelf aan het onderzoek deelgenomen. De commissie acht het echter aannemelijk dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in diverse sectoren werkzaam kunnen zijn. Dit inachtnemend concludeert de commissie dat de resultaten een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde master aannemelijk maakt.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van een groot aantal bronnen. De commissie neemt de volgende bronnen mee in de onderstaande overweging: het rapport 'Ervaren discriminatie in Nederland II' van het Sociaal en Cultureel Planbureau (2020), het rapport 'Kwestie: Inclusief Onderwijs' van Lab Toekomstige Generaties (2020), het rapport 'Discriminatie en gezondheid: over de invloed van discriminatie (in de zorg) op gezondheidsverschillen en wat we hieraan kunnen doen' van Pharos (2022), het rapport 'Monitor Loonverschillen mannen en vrouwen' van het CBS (2020), het artikel 'Vrouwenquotum in raden van commissarissen nu wettelijk vastgelegd' van Meijer in de Volkskrant (28 september 2021), het artikel 'Benoeming Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme' van de Rijksoverheid (28 september 2021) en de 'Gender equality strategy 2020-2025' van de Europese Commissie (2020).

De aanvrager stelt op basis van het rapport 'Ervaren discriminatie in Nederland II' van het Sociaal en Cultureel Planbureau (2020, p. 11-12; 194) dat 27% van de Nederlandse bevolking in 2018 discriminatie heeft ervaren op grond van leeftijd, geslacht, seksuele oriëntatie en etnische achtergrond. Daarbij wordt gesteld dat onder meer het terugtrekken uit de samenleving en het verliezen van vertrouwen in instituties gevolgen kunnen zijn van het ervaren van discriminatie. De aanvrager stelt vervolgens dat deze discriminatie zichtbaar is in de volgende sectoren: het onderwijs, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. In het rapport 'Kwestie: Inclusief Onderwijs' van Lab Toekomstige Generaties (2020, p. 7) wordt vermeld dat 15% van de Nederlandse scholieren en studenten met discriminatie te maken heeft. Uit het rapport 'Discriminatie en gezondheid: over de invloed van discriminatie (in de zorg) op gezondheidsverschillen en wat we hieraan kunnen doen' van Pharos (2022, p. 6) blijkt dat discriminatie ook in de gezondheidszorg wordt ervaren door de toegang tot en inrichting van de gezondheidszorg. Ten slotte verwijst de aanvrager met het rapport 'Monitor Loonverschillen mannen en vrouwen' van het CBS (2020, p. 6) naar discriminatie op de arbeidsmarkt. In 2018 was het gecorrigeerde loonverschil tussen mannen en vrouwen 7% in het bedrijfsleven en 4% bij de overheid. De commissie constateert dat de aanvrager duidelijk maakt dat de urgentie omtrent het oplossen van discriminatie hoog is. De commissie is met de aanvrager van mening dat afgestudeerden van de beoogde opleiding een bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van verschillende vormen van discriminatie.

De aanvrager wijst met het artikel 'Vrouwenquotum in raden van commissarissen nu wettelijk vastgelegd' van Meijer in de Volkskrant (28 september 2021) op het vrouwenquotum voor beursgenoteerde bedrijven dat is goedgekeurd door de Eerste Kamer om te stellen dat het thema gendergelijkheid ook speelt in de politiek. De aanvrager verwijst ook naar het artikel 'Benoeming Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme' van de Rijksoverheid (28 september 2021) waarin staat dat het kabinet een Nationaal Coördinator Discriminatie en Racisme is aangesteld (NCDR) ter bestrijding van discriminatie en racisme. Vervolgens verwijst de aanvrager naar de 'Gender equality strategy 2020-2025' van de Europese Commissie (2020). Hierin wordt voorgesteld systematisch een genderperspectief op te nemen in alle fasen van interne en externe beleidsvorming van de EU. De aanvrager stelt dat er dus ook buiten Nederlandsé grenzen aandacht bestaat voor gender vraagstukken, die ook invloed hebben op de Nederlandse wet. De commissie constateert dat gendergelijkheid een belangrijk maatschappelijk thema is binnen de politiek. De commissie concludeert dat afgestudeerden van de beoogde opleiding in staat zijn te werken met vraagstukken rondom diversiteit en inclusie binnen de politiek.

De aanvrager koppelt ten slotte de hierboven besproken thema's aan de voorgenomen opleiding door te stellen dat de combinatie van verschillende disciplines in het curriculum een bijdrage kan leveren aan het oplossen van deze maatschappelijke vraagstukken. De aanvrager stelt dat de interdisciplinaire aard van de opleiding en de focus op intersectionaliteit de mogelijkheid bieden verschillende vormen van ongelijkheid in onderlinge samenhang te bestuderen, waardoor een bredere blik op diversiteit en inclusie kan worden gevormd. De commissie constateert dat de voorgenomen opleiding kan helpen met het zoeken van oplossingen voor de bovengenoemde maatschappelijke problemen en concludeert daarom dat zij aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvrager op basis van deze bronnen reeds heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformations.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de wetenschappelijke behoefte aan de hand van een groot aantal bronnen waaronder: het artikel 'Gender studies and interdisciplinarity' van Woodward en Woodward in Palgrave Communications (2015), de website van NWO (www.nwo.nl/disciplinecodes), de website van EURAXESS (euraxess.ec.europa.eu/worldwide/japan/gender-equality-policies-and-gender-distribution-msca-and-erc), de website van het netwerk Gender & Diversity Studies van de Radboud Universiteit

Nijmegen (www.ru.nl/genderanddiversity), de website van het platform Diversiteit in Geslacht en Gender van de Radboud Universiteit Nijmegen (www.ru.nl/onderzoeksekseengender), het rapport 'de NWA-route: Op weg naar veerkrachtige samenlevingen' van Route VZS (2019), de website van de NWA route 'Jeugd' (www.nwa-jeugd.nl), diverse projecten en programma's die worden benoemd op de website van ZonMw (www.zonmw.nl), de website van SDG Nederland (www.sdgnerland.nl), de website van NWO (www.nwo.nl/diversiteit-en-inclusie), het artikel 'Ruim 1 miljoen euro voor kansengelijkheid en inclusie in academische wereld' van NWO (maart 2022), het artikel 'Nieuw onderzoeksprogramma voor kansengelijkheid en inclusie academische wereld' van NWO (maart 2022) en de website van de strategie 'Gender equality in research and innovation' van de Europese Commissie (ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/democracy-and-rights/gender-equality-research-and-innovation_en).

De commissie van mening dat de aangehaalde informatie op de website van SDG Nederland (www.sdgnerland.nl) betrekking heeft op de onderbouwing van een maatschappelijke behoefte omdat de Sustainable Development Goals zien op maatschappelijke doelen en niet op wetenschappelijke projecten. Omdat hierboven reeds is aangegeven dat de aanvrager een maatschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding heeft aangetoond, wordt deze bron niet nader besproken in dit advies.

De aanvrager stelt ten eerste aan de hand van het artikel 'Gender studies and interdisciplinarity' van Woodward en Woodward in Palgrave Communications (2015, p. 5-6) onder meer dat intersectional gender studies een interdisciplinair onderzoeksgebied is. De aanvrager beschrijft het vakgebied als complex en stelt dat het vaak al als een autonome discipline wordt beschouwd. De aanvrager verwijst tevens naar de website van NWO (www.nwo.nl) en de website van EURAXESS (euraxess.ec.europa.eu), waar individuele discipline codes voor gender studies staan vermeld. Verder vermeldt de aanvrager het bestaan van wetenschappelijke organisaties, zoals de Nationale Onderzoeksschool Genderstudies, en internationale journals die gefocust zijn op dit vakgebied. De commissie concludeert dat binnen de academische wereld het vakgebied gender studies al duidelijk kan worden herkend.

De aanvrager verwijst vervolgens naar de website van het netwerk Gender & Diversity Studies van de Radboud Universiteit Nijmegen en de website van het platform Diversiteit in Geslacht en Gender van de Radboud Universiteit Nijmegen (www.ru.nl) om aan te geven dat de Radboud Universiteit Nijmegen sinds 1985 aandacht besteedt aan de discipline. Verder bestaan er binnen de universiteit zowel een netwerk als een platform gericht op gender studies waarbinnen onderzoek wordt gedaan en projecten worden uitgevoerd. De commissie constateert dat de aanvrager reeds op verschillende manieren op wetenschappelijk vlak aandacht besteedt aan gender studies, maar is van mening dat dit op zichzelf geen blijk geeft van een wetenschappelijke behoefte aan onderzoek naar gender studies omdat het feit dat er al aandacht aan wordt besteed niet per definitie laat zien dat er ook behoefte is aan meer afgestudeerden met kennis van het vakgebied.

Verder refereert de aanvrager aan het rapport 'de NWA-route: Op weg naar veerkrachtige samenlevingen' van Route VZS (2019, p. 3), waarin de gelijknamige route in de Nationale Wetenschapsagenda is uitgewerkt. Hierin wordt aangegeven dat er antwoorden worden gezocht op diversiteitsvraagstukken van 'een ongekende complexiteit'. De aanvrager refereert tevens aan de website van de NWA route 'Jeugd' (www.nwa-jeugd.nl) waarop wordt aangegeven dat onder andere diversiteit en (on)gelijkheid in verschillende contexten wordt bestudeerd zoals met het project 'Sociale cohesie in de klas'.

De aanvrager verwijst tevens naar diverse projecten en programma's die staan vermeld op de website van ZonMw (www.zonmw.nl), zoals het programma 'Economische Veerkracht van vrouwen' om te stellen dat ook binnen ZonMw diversiteit en gender een aandachtspunten zijn binnen onderzoeksprogramma's. De commissie constateert op basis van deze bronnen dat er in Nederland op verschillende manieren onderzoek wordt uitgevoerd en aangemoedigd met

betrekking tot diversiteitsvraagstukken. Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen helpen bij het uitvoeren van dergelijk onderzoek. De commissie concludeert daarom dat deze bronnen blijken te geven van een wetenschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst tevens naar de website van NWO (www.nwo.nl) om te stellen NWO op meerdere manieren aandacht besteedt aan gelijkheid en inclusie in wetenschap. Uit het artikel 'Ruim 1 miljoen euro voor kansengelijkheid en inclusie in academische wereld' van NWO (maart 2022) en het artikel 'Nieuw onderzoeksprogramma voor kansengelijkheid en inclusie academische wereld' van NWO (maart 2022) blijkt tevens dat NWO investeert in een inclusievere academische cultuur met het onderzoeksprogramma 'Advancing Equity in Academia' met als doel kansengelijkheid, diversiteit en inclusie van ondervertegenwoordigde groepen in de academische wereld te bevorderen. Onderzoekers van de Radboud Universiteit maken onderdeel uit van een van de projecten van het onderzoeksprogramma. De commissie constateert dat deze bronnen laten zien dat er een wetenschappelijke behoefte bestaat aan onderzoeksprojecten omtrent discriminatie, racisme en inclusiviteit waar de beoogde opleiding op aansluit.

Tot slot verwijst de aanvrager naar de website van de strategie 'Gender equality in research and innovation' van de Europese Commissie (ec.europa.eu) om aan te geven dat de Europese Commissie in het opzetten van onderzoek aandacht besteedt aan gender equality in het Horizon Europe programma door middel van een strategie omtrent het toekennen van onderzoeksgelden aan onderzoeken waar rekening is gehouden met genderinclusiviteit. De commissie constateert dat de bron laat zien dat gender een belangrijke rol speelt in het opzetten van onderzoek, maar stelt tevens vast dat de aangehaalde informatie niet expliciet laat zien dat er een wetenschappelijke behoefte is aan onderzoeksprojecten omtrent gender studies zelf. De commissie neemt wel mee dat gender een belangrijk thema is in wetenschappelijk onderzoek en constateert daarom dat de bron een wetenschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aannemelijk maakt.

De commissie concludeert dat de aanvrager heeft reeds op grond van bovenstaande aangetoond dat er een wetenschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke, een wetenschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 29/06/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Radboud Universiteit Nijmegen om de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation in Nijmegen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De aanvrager verwijst zelf wel naar een adhesiebetuiging van het Graduate Gender Programme van de Universiteit Utrecht. Hierin wordt gesteld dat de voorgenomen opleiding een goede aanvulling is op de bestaande (research) masterspecialisatie Gender Studies van de Universiteit Utrecht. Tevens wordt gesteld dat de interesse in Gender Studies hoger ligt dan de capaciteit op dit moment toelaat. Ook verwijst de aanvrager naar een adhesiebetuiging van de Universiteit Maastricht waarin de voorgenomen opleiding als complementair aan het bestaande aanbod wordt gezien.

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder

worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding en opleidingen met verschillende oriëntaties (zoals hbo en wo masteropleidingen) kunnen als verwant aanbod worden beschouwd.

De aanvrager acht de volgende wo masters sterk verwant aan de voorgenomen opleiding: Kunst- & cultuurwetenschappen en Kunst- & cultuurwetenschappen (research) (Universiteit Utrecht) vanwege de daarin opgenomen specialisatie Gender Studies. Daarnaast acht de aanvrager de volgende wo masters aanverwant aan de voorgenomen opleiding: (1) Political Science (Radboud Universiteit Nijmegen) vanwege de daarin opgenomen specialisatie Gender Equality, Diversity and Inclusion in Politics, (2) Business Administration (Radboud Universiteit Nijmegen) vanwege de daarin opgenomen specialisatie Gender Equality, Diversity and Inclusion in Management, (3) Kunst- & cultuurwetenschappen (Universiteit Maastricht) vanwege de daarin opgenomen specialisatie Contemporary Literature and Arts: Cultural Interventions and Social Justice en (4) Sociologie (Universiteit van Amsterdam) vanwege de daarin opgenomen specialisatie Gender, Sexuality and Culture. De aanvrager geeft hierbij aan dat de laatstgenoemde specialisatie niet meer wordt aangeboden. De commissie stelt vast dat de specialisatie niet langer bestaat, maar dat de opleiding nog steeds een substantieel aantal vakken omvat (zoals Gender, Sexuality and Culture, Migration, Race and Ethnicity en Social Problems and Public Policy) die gericht zijn op sterk verwante thema's. Daarnaast geeft de aanvrager aan dat vanaf het studiejaar 2023-2024 een nieuwe masterspecialisatie Gender and Sexuality binnen Politicologie en Sociologie (Universiteit van Amsterdam) wordt aangeboden.

De commissie is met de aanvrager van mening dat de specialisatie Gender Studies binnen de wo master Kunst- & cultuurwetenschappen en Kunst- & cultuurwetenschappen (research) (Universiteit Utrecht) sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding. De commissie acht de rest van de opleiding niet verwant omdat daar geen overlap zit qua inhoud noch qua uitstroom naar de arbeidsmarkt.

De commissie is verder van mening dat de specialisaties (1) Gender Equality, Diversity and Inclusion in Politics binnen de wo master Political Science (Radboud Universiteit Nijmegen) en (2) Gender and Sexuality binnen de wo masters Sociologie en Politicologie (Universiteit van Amsterdam) sterk verwant zijn aan de voorgenomen opleiding. De commissie acht de rest van de opleidingen aanverwant. De commissie acht deze specialisaties sterk verwant omdat deze vergelijkbare inhoud omvatten, voor dezelfde beroepen opleiden en een vergelijkbare instroomdoelgroep bedienen.

Ten slotte stelt de commissie dat de specialisatie Gender Equality, Diversity and Inclusion in Management binnen de opleiding Business Administration (Radboud Universiteit Nijmegen) sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding. De commissie acht de rest van de opleiding niet verwant. De commissie acht deze specialisatie sterk verwant omdat deze vergelijkbare inhoud omvatten, voor dezelfde beroepen opleiden en een vergelijkbare instroomdoelgroep bedienen. De commissie kan niet bepalen hoe de instroom in de sterk verwante tracks zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld omdat de instroom in de tracks niet bekend is.

De commissie acht de door de aanvrager genoemde specialisatie Contemporary Literature and Arts: Cultural Interventions and Social Justice binnen de wo master Kunst- & cultuurwetenschappen (Universiteit Maastricht) onvoldoende verwant aan de voorgenomen opleiding omdat deze zich specifiek focust op kunst en literatuur terwijl de voorgenomen opleiding de thema's diversiteit en inclusie vanuit een breder perspectief benadert. Hierdoor is er onvoldoende overlap wat betreft inhoud en uitstroom naar de arbeidsmarkt.

De commissie acht daarnaast de wo masters (1) Cultural Anthropology: Sociocultural Transformation (Universiteit Utrecht), (2) Kunst- & cultuurwetenschappen (Tilburg University), (3) Sociologie (Vrije Universiteit Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam), (4) Sociology and Social Research (Universiteit Utrecht), (5) Social and Cultural Science: Comparative Research on Societies (Radboud Universiteit Nijmegen) en (6) Social and Cultural Anthropology (Vrije

Universiteit Amsterdam) aanverwant aan de voorgenomen opleiding omdat deze opties bieden om te specialiseren in culturele intersectionaliteit in verschillende contexten. Dit zorgt ervoor dat afgestudeerden van deze opleidingen ten dele over hetzelfde uitstroomprofiel beschikken als afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De instroom in het aanverwante bekostigde aanbod is de afgelopen vijf jaar licht gestegen (zie Tabel 3).

De commissie constateert dat het verwante aanbod van de voorgenomen opleiding voornamelijk bestaat uit mogelijke specialisaties binnen bredere opleidingen. De aanvrager heeft de instroom van enkele van de door haar verwant geachte specialisaties in het dossier opgenomen maar de commissie heeft deze gegevens niet kunnen verifiëren. De instroom van de overige specialisaties is voor de commissie tevens niet bekend. Om deze reden wordt in de onderstaande tabel de volledige instroom in de opleidingen waar de verwante specialisaties in worden aangeboden vermeld, deze opleidingen zijn gemarkeerd met een *.

Tabel 3: Instroom eerstejaarsstudenten in verwant voltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'18-'19	'19-'20	'20-'21	'21-'22	'22-'23
		VT	VT	VT	VT	VT
M Kunst- & cultuurwetenschappen (60087)*	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	123	118	118	123	90
	Tilburg University (21PN), Tilburg	65	52	102	99	82
M Kunst- & cultuurwetenschappen (research) (60829)*	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	65	58	62	71	64
M Political Science (60203)*	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	98	90	100	93	99
M Business Administration (60644)*	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	310	299	367	350	325
M Sociologie (66601)*	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	116	91	111	78	94
	Vrije Universiteit Amsterdam	36	44	52	45	55
	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	85	109	128	164	159
M Politicologie (66606)*	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	231	220	264	237	215
M Sociology and Social Research (research) (60748)	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	17	9	11	15	12
M Cultural Anthropology: Sociocultural Transformation (research) (60378)	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	16	16	14	23	12
M Social and Cultural Anthropology (60049)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	32	41	32	32	29
M Social and Cultural Science: Comparative Research on Societies (research) (60132)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	7	11	5	11	6
Totaal Instroom		1201	1158	1420	1366	1242

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek van ResearchNed. De aanvrager verwacht op basis van de meest kritische inschatting in dit onderzoek dat er minimaal 64 studenten per jaar zullen instromen. De commissie acht deze prognose hoog gezien de instroom in het verwante aanbod.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Nijmegen heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod omdat het sterk verwant aanbod alleen specialisaties omvatten.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de voltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend wil indelen. De commissie is van mening dat de voorgenomen wo master Intersectional Gender Studies: Diversity, Inequality and Societal Transformation voornamelijk aandacht besteedt aan maatschappelijke ontwikkelingen en beoogt een gedragsverandering te bewerkstelligen. Hiervoor wordt weliswaar aandacht besteed aan thema's zoals cultuur en wetgeving, maar dit doet niet af aan het feit dat de inhoud, de instroomdoelgroep en het arbeidsmarktprofiel van de opleiding het beste aansluiten op de aard van de opleidingen die in het Croho onderdeel Gedrag en Maatschappij zijn ingedeeld. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de voorgenomen opleiding in dit Croho onderdeel te laten registreren.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeizers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeizers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.